

Tjänsteutlåtande, information
Styrelsehandling nr 18

Utfärdat 2024-12-17

Diarienummer 2024-00337

Handläggare: Annie Hohlfält

Telefon: 0704-82 38 14

E-post: annie.hohlfalt@framtiden.se

Uppföljning av Strategi för utvecklingsområden - sociala satsningar

Styrelsen Förvaltnings AB Framtiden

Uppföljning av Strategi för utvecklingsområden med fokus på sociala satsningar antecknas.

Sammanfattning

Föreliggande ärende innehåller en uppföljning av *Framtidenkoncernens strategi för utvecklingsområden*, denna gång med fokus på koncernens gemensamma satsningar på att stärka de socioekonomiska förutsättningarna i stadens särskilt utsatta områden.

Koncernen har kopplat till de socioekonomiska utmaningar i stadens särskilt utsatta områden satsat på tre koncerngemensamma strukturer som i samverkan med olika parter prioriterar kompensatoriska insatser inom främst skola, fritid och sysselsättning. Dessa strukturer/plattformar är Skola som arena/Lights On, Framtidshubbar och Satsning för framtidstro (benämnd social investeringsfond i Strategin för utvecklingsområden). Utöver dessa är koncernen engagerad i samarbeten med privata näringslivsaktörer som kallas för Handslag.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Genom att tidigt investera i förebyggande insatser för barn och unga skapas stora samhällsekonomiska vinster jämte värden för den enskilde individen. Att satsa på sociala investeringar bedöms på sikt också bidra till ökade fastighetsvärden genom tryggare boendemiljöer och lägre förvaltningskostnader.

Bedömning ur ekologisk dimension

Bolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

De särskilt utsatta områdena i Göteborg är områden som i olika utsträckning präglas av låga inkomster, låg förvärvsfrekvens, utbredd barnfattigdom och generellt låga skolresultat. I kombination med en högre utsatthet för brott och en upplevd otrygghet är förutsättningarna för utveckling i positiv riktning svåra.

De koncerngemensamma satsningarna för att stärka de socioekonomiska förutsättningarna i stadens särskilt utsatta områden innefattar flera viktiga sociala aspekter. Att på detta sätt arbeta med sociala investeringar, som en del i Framtidenkoncernens strategi för utvecklingsområden, bedöms öka förutsättningarna för att nå målet om att Göteborg inte ska ha några särskilt utsatta områden år 2025.

Barns uppväxtvillkor är både en del i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna och det som anges om barns egna rättigheter. Barns uppväxt och framtida liv påverkas mycket av socioekonomiska faktorer. Genom att tidigt investera i förebyggande insatser för barn och unga skapas stora samhällsekonomiska vinster jämte värden för den enskilde individen. Den sociala dimensionen har därmed starka kopplingar till de ekonomiska aspekterna.

De insatser som finansieras förväntas leda till effekter som ökad social delaktighet, förbättrad hälsa, ökad tillit genom meningsfull fritid samt trygga och nära relationer. Genom att finansiera komplementära insatser kopplat till skolans arbete ökar möjligheten att fler barn lämnar grundskolan med godkända betyg och kan fullfölja gymnasiet. Utbildningsnivå har ett direkt samband med ungdomars etablering på arbetsmarknaden. Många unga i stadens särskilt utsatta områden saknar förebilder och nätverk ut i arbetslivet och att föräldrarna har egen försörjning bidrar starkt till barn och ungas förutsättningar att etablera sig på arbetsmarknaden i framtiden. Satsningar på sommarjobb och på att utveckla ungdomars entreprenöriella förmågor underlättar också en framtida etablering på arbetsmarknaden.

Framtidenkoncernens sociala satsningar syftar till att fler ska vara inkluderade i samhället och få förutsättningar för egenmakt, egen försörjning och ett gott liv. Genom Framtidshubbarna och andra föräldrastödjande insatser får individer stöttning inom områden som arbete, studier, hälsa, motivation, finansiella frågor, och entreprenörskap.

I de satsningar som utvecklas söker koncernen samverkan med idéburen sektor, akademi och lokalt engagerat näringsliv vilket stärker civilsamhälle och socialt kapital i koncernens utvecklingsområden.

Samverkan

Ärendet har inte bedömts vara föremål för samverkan.

Ärendet

Föreliggande ärende innehåller en uppföljning av *Framtidenkoncernens strategi för utvecklingsområden*, denna gång med fokus på koncernens gemensamma satsningar på att stärka de socioekonomiska förutsättningarna i stadens särskilt utsatta områden.

Beskrivning av ärendet

Koncernens bolag har under lång tid arbetat med olika satsningar på social hållbarhet. Inom ramen för arbetet med att genomföra ”Framtidenkoncernens strategi för utvecklingsområden 2020 – 2030” har tre större koncerngemensamma sociala satsningar formats, Skola som arena/Lights on, Framtidshubbarna och ”Satsning för framtidstro” (benämnd social investeringsfond i koncernens strategi för utvecklingsområden).

Skola som arena och Lights On

Det övergripande målet med Skola som arena är att Göteborg ska bli en mer jämlik stad utan utsatta områden, genom att skapa god start i livet och goda uppväxtvillkor för barn och unga. I Göteborg är det stora skillnader i barns uppväxtvillkor beroende på var i staden de växer upp. Skola som arena är ett arbetssätt där vi genom samverkan vill minska dessa skillnader. Lights On är samma arbetssätt men har använts på de skolor som Framtidenkoncernen finansierar.

Skola som arena och Lights On genomförs i bred samverkan och syftar till att ett antal skollokaler i staden tillgängliggörs före och efter skoltid, för att skapa trygga och positiva mötesplatser med hälsofrämjande aktiviteter för och med de som bor i området. Skolorna utgör ett nav i området dit boende får komma och delta i, eller leda olika aktiviteter utanför lektionstid.

Målet är att utjämna barns uppväxtvillkor genom att barn och unga ska:

- ha fullföljda studier
- vara delaktig i frågor som rör dem
- ha en meningsfull fritid
- känna sig trygga i staden, sitt närområde och på sin skola
- ha viktiga vuxna som stärker deras uppväxtvillkor

Arbetssättet utgår från några gemensamma utgångspunkter: en koordinator ska finnas knuten till varje skola (alternativt skolor som tillhör samma skolledning) för att driva och samordna överenskommelsens intentioner tillsammans med överenskommelsens parter och andra aktörer, barnens behov och rättigheter är styrande och arbetet utformas tillsammans med barn och vuxna boende i området, skolans undervisning och timplan fredas, skolan öppnar sig för närsamhället och släpper också in närsamhället i skolan utanför skoltid, offentliga, idéburna, privata aktörer kan bidra med resurser och aktiviteter. Målgruppen är boende, barn och vuxna, i området inte bara elever och vårdnadshavare på en skola och alla aktiviteterna är tillgängliga och kostnadsfria.

Arbetssättet startade 2018 utifrån ”Göteborgs Stads program för en jämlik stad” och finns nu på 23 skolor runt om i staden och drivs som ett samarbete mellan Grundskoleförvaltningen, de fyra socialförvaltningarna, Idrotts- och föreningsförvaltningen samt Framtidenkoncernen. Framtidenkoncernen har varit en del av samarbetet sedan 2021. Framtidenkoncernen finansierar tio koordinatorstjänster för att

driva samverkansprocessen och möta de behov som finns bland barn, unga och familjer i koncernens prioriterade områden. Utöver detta tillsätts även resurser för att finansiera genomförandet av aktiviteter, vilket i huvudsak sker genom samverkan med civilsamhällets organisationer. Samt att koncernen finansierar mellanmål genom Grundscolerförvaltningens ”måltidsservice” på samtliga skolor.

Resultat

Resultaten av arbetssättet Skola som arena följs upp och utvärderas av en extern aktör och analyseras i samverkan mellan parterna. Mellan 2023 och 2024 är det en markant ökning av antalet barn som deltar i olika aktiviteter och även av antalet aktörer som på olika sätt bidrar till satsningen. Deltagandet var under 2023 helt jämnt mellan flickor och pojkar för att under 2024 se ett ökat deltagande från flickor. För arbetssättet Skola som arena har det varit ett uttalat mål att nå flickorna som i lägre utsträckning deltar i organiserade fritidsaktiviteter i de särskilt utsatta områdena.

Övergripande verksamhetsstatistik	2023*	2024*
Antal utförare	72	127
Antal verksamheter	195	256
Antal tillfällen	2 465	4 026
Antal besök	69 397	90 193
Besök per kön		
Andel flickor	50%	54%
Andel pojkar	50%	46%
Andel icke-binära	0%	0%
Besök per åldersgrupp		

Andel 1-6 år	3%	3%
Andel 7-12 år	59%	57%
Andel 13-15 år	27%	31%
Andel 16-19 år	3%	1%
Andel 20- år	5%	5%
Övriga	0%	0%

* Data för båda åren är till och med 14 nov.

Framtidshubbarna

För att klara målet att Göteborg inte ska ha några särskilt utsatta områden behöver många samverka för att fler ska kunna försörja sig genom anställning eller företagande. Olika delar inom Göteborgs Stads organisation (Framtidenkoncernen, de fyra Socialförvaltningarna, Förvaltningen för arbetsmarknad och vuxenutbildning samt Business Region Göteborg) samt Göteborgs Stadsmission har initierat ett brett samarbete för att utveckla en stark lokal närvaro i stadens särskilt utsatta områden dit alla med behov av råd och stöd för att skapa sig egen försörjning kan komma. Framtidshubbarna syftar till att förbättra förutsättningarna för egen försörjning och att i högre utsträckning nå grupper och individer som det är svårt att nå med befintliga arbetssätt. Framtidshubbarna har som ambition att bidra till att utjämna de geografiska skillnaderna i försörjningsgrad som finns mellan de särskilt utsatta områdena och genomsnittet i staden.

Framtidshubbar har utvecklats på sex fysiska platser (Bergsjön, Hammarkullen, Lövgärdet, Hjällbo, Biskopsgården och Frölunda). Hubbarna ska fungera som ett ”skyltfönster” för de olika resurser och tjänster som finns både inom partnerskapet och hos andra aktörer. På varje lokal Framtidshubb erbjuds det praktiskt stöd och guidning till olika aktörers tjänster och service. Framtidshubbarna ska också vara en testbädd för invånardrivna aktiviteter som utvecklas utifrån de behov som uppstår.

Framtidenkoncernen finansierar Framtidshubbarna genom ett Idéburet offentligt partnerskap med Göteborgs Stadsmission som har anställt sex koordinatörer samt att upplåta koncernens lokaler i lämpliga lägen. Arbetet har pågått i ungefär två år och i nuläget är runt 50 medarbetare i stadens organisation och på Göteborgs Stadsmission engagerade. Till exempel så har förvaltningen för arbetsmarknad- och vuxenutbildning fasta tider på alla hubbar för att erbjuda studie- och yrkesvägledning, Business Region erbjuder tillsammans med aktörerna på Yesbox olika aktiviteter kopplat till entreprenörskap och socialförvaltningarna förlägger utbildningar i digital kompetens och samhällsorientering till hubbarna. Framtidshubbarna har också ett nära samarbete med stadens medborgarkontor. Utöver stadens egna verksamheter så finns ett flertal överenskommelser med organisationer från civilsamhället och det privata näringslivet (ex. företagen i de olika Handslagen) som erbjuder stöd och aktiviteter.

Resultat

Framtidshubbarna följs upp och utvärderas av en extern aktör och analyseras i samverkan mellan parterna. Under 2023 hade Framtidshubbarna tillsammans ungefär 3 000 besökare, fram till och med oktober har det under 2024 varit cirka 4 500 besökare. Det är nästan dubbelt så många kvinnor som män som hittills sökt stöd hos Framtidshubbarna vilket skiljer sig åt jämfört med besök hos andra arbetsmarknadsaktörer. I huvudsak är det personer äldre än 25 år som kommer även om vi ser att intresset även ökar bland unga. Det största inflödet/trycket finns hos Framtidshubben i Bergsjön. Intressant att notera är den ökade efterfrågan kring stöd rörande studier vilket sannolikt beror på att förvaltningen för arbetsmarknad- och vuxenutbildning har fasta tider varje vecka då studie- och yrkesvägledare är närvarande på hubbarna.

Samtliga Framtidshubbar har i nuläget drop-in och olika typer av aktiviteter fyra dagar i veckan. Flera av aktiviteterna utvecklas och genomförs i samverkan med organisationer inom civilsamhället samt näringslivsaktörer, bland annat de företag som redan är engagerade i staden tre ”Handslag”.

Övergripande verksamhetsstatistik	2023	2024*
Totalt antal deltagare i aktiviteter	2 912	4 483
Totalt antal besökare på drop-in	1 920	3 735
Kvinnor på drop-in	1 186	2 347
Män på drop-in	734	1 388
Efterfrågar stöd rörande	2023	2024
Arbete	2127	2772
Studier	121	490
Företagande	28	77
Övrigt (hälsa, personlig ekonomi etc.)	216	873
Antal besökare per hubb	2023	2024
Hjällbo	442	624
Lövgärdet	242	401
Bergsjön	338	924
Hammarkullen	394	617
Biskopsgården	291	771
Frölunda	207	383

*Data till och med oktober 2024

Satsning för Framtidstro

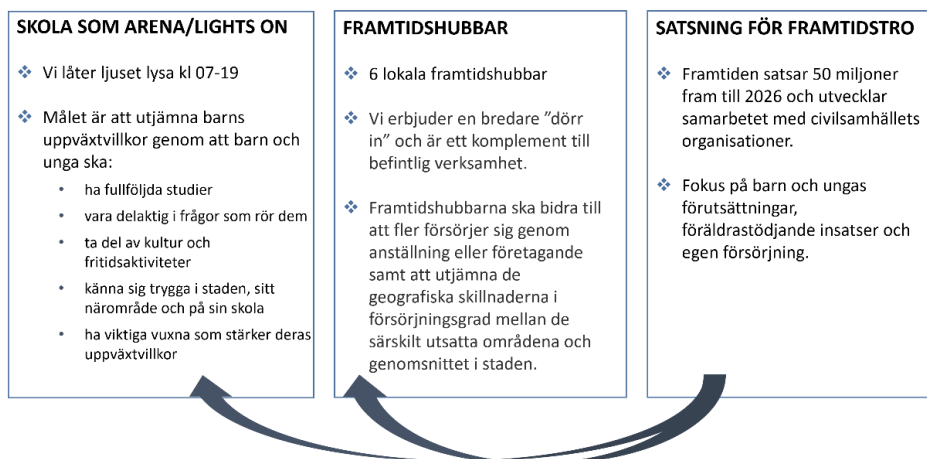
I ”Framtidenkoncernens strategi för utvecklingsområden 2020 – 2030” är det angivet att koncernen ska etablera en ”social investeringsfond”. Samtliga sex utvecklingsområden i koncernen tillhör de med mest resurssvaga jämfört med övriga staden och de kompensatoriska insatserna från samhället är inte tillräckliga. Detta bidrar till otrygghet och bristande framtidstro och försvårar därmed för genomförandet av Framtidenkoncernens strategi samt andra styrande dokument såsom ”Göteborgs stads program för en jämlik stad. I november 2021 beslutade Framtidens styrelse att göra en omfattande satsning på sociala investeringar, kallad ”Satsning för framtidstro”, totalt 50 miljoner under perioden 2022 – 2026, med möjlighet att besluta om ytterligare 50 miljoner för de kommande fem åren.

Satsningen syftar till att genom sociala investeringar bidra med kompletterande åtgärder i relation till de socioekonomiska faktorer som påverkar barn och unga tidigt i livet.

Satsning för framtidstro inriktar sig mot att i Bergsjön, Biskopsgården, Hammarkullen, Hjällbo, Lövgärdet och Tynnered främja följande ändamål.

- 1) barn och ungas förutsättningar att klara skolan
- 2) barn och ungas förutsättningar för en meningsfull fritid
- 3) ungdomars möjlighet till sommarjobb och extraarbete
- 4) föräldrastödjande insatser (att vuxna i barnens närmiljö har egen försörjning har stark påverkan på barnens framtidstro och möjligheter att skapa ett gott liv varför även det ingår i satsningen).

De insatser som finansieras kopplas i huvudsak till den verksamhet som bedrivs inom Skola som arena och Framtidshubbarna och sker oftast i samverkan med civilsamhällets organisationer.

Nedanstående tabell visar de satsningar och samarbeten som hittills har avtalats. Flera av de kan med fördel förlängas. Prioriterat inför 2025 kommer att vara olika typer av föräldrastödjande aktiviteter i samarbete med i första hand socialförvaltningarna och idéburna organisationer.

Förvaltnings AB Framtiden

SAMARBETSPARTNER	SYFTE	TOTAL KOSTNAD	TIDSPERIOD	KOMMENTAR	AVSLUTAT	PÅGÅENDE
Röda Korset	Förstudie med fokus på hälsa, tillit och lokal krisberedskap. Genomförd för Biskopsgården och Bergsjön.	650 000	2022		X	
Momentum	Kommunikation Framtidshubbarna	400 000	2022		X	
GoBusiness (Yesbox)	Utveckling av stöd för att stärka entreprenöriella förmågor och nyföretagande	1 000 000	2023 - 2026	Med möjlighet till förlängning ytterligare två år.		X
Göteborgs Stadsmission	Driftskostnader Framtidshubbarna	1 800 000	2023 - 2025			X
Förebildarna	Stärka ungas egenmakt. Grupptaktiviteter på Skola som arena	500 000			X	
Frihamnsdagarna	Stärka demokratin genom att bidra till att fler unga röster blir hörda.	600 000	2024 - 2025			X
Opportunity day	Erbjuda studiebesök, rekryteringsträffar och workshops på Framtidshubbarna.	150 000	2023		X	
GU Ventures (Desination invest)	Bidra till uppstarten av GU ventures verksamhet för att stärka kapitaltillgången för entreprenörer i förorten.	1 000 000	2023	I samarbete med Volvo cars och Stena fastigheter.	X	
Grundskoleförvaltningen - Måltidsservice	Erbjuda mellanmål för att barnen ska kunna delta i aktiviteter på Skola som arena/LO	3 000 000	2023 - 2026			X
Piff!	Aktivitetsboxar för att kostnadsfritt främja utomhuslek/utomhusaktiviteter.	800 000	2023		X	
Löparakademin	Inkluderande hälsoaktiviteter för ungdomar som är svåra att nås av föreningslivet och ledarutveckling för ungdomar.	825 000	2024 - 2025			X
BRIS	Främja barns delaktighet i vår områdesutveckling och på Skola som arena.	2 900 000	2024 - 2026			X
Bling	Genomförande av entreprenörstävlingen För-orten och stärka entreprenörskapet hos resurssvaga och underrepresenterade grupper i samhället.	500 000	2024 - 2025			X
Universeum	Stärka engagemang för STEM samt bidra till meningsfull fritid. Familjeaktiviteter på Skola som arena	950 000	2024 - 2024			X
Kulturförvaltningen	Kulturaktiviteter på Skola som arena i sydväst. Pilotprojekt.	100 000		Delfinansieras av VGR:s kulturstöd. Kommer att skalas upp till fler områden under 2025.		X
Forum skill	Studiestöd för vuxna på Framtidshubbarna. Pilot.	130 000	2024	Kommer att skalas upp till fler områden under 2025.		X
Forum skill	Jobbcoach som erbjuder individuellt stöd, cv-skrivning, intervjuträning o.dyl.	800 000	2024 - 2025	Frölunda, Biskopsgården, Hammarkullen och Bergsjön.		X
Socialförvaltningen Nordost	Lights On Backegård-/Solbackeskolan	400 000	2024		X	
Föreningen Skarpt läge	Jobbcoach som erbjuder individuellt stöd, cv-skrivning, intervjuträning o.dyl.	400 000	2024 - 2025	Lövgärdet och Hjällbo		X
TOTALT		16 905 000				

Lokala initiativ

Utöver dessa tre större koncerngemensamma sociala satsningar, så genomförs även ett stort antal lokala initiativ, med utgångspunkt i de enskilda områdenas specifika behov och förutsättningar. Vissa av dessa kopplar tydligt till ovanstående satsningar, exempelvis som enskilda kultur- och fritidsaktiviteter inom ramen för Skola som arena/Lights On. Andra initiativ är fristående från dessa satsningar. Områdesvis handlar det om ett stort antal lokala initiativ, som från bostadsbolagens perspektiv i hög utsträckning initieras och koordineras av utvecklingsledare, anställda som ett resultat av resursförstärkningar kopplat till strategin för utvecklingsområden. Exempel på pågående och avslutade lokala initiativ är Medborgarlöfte (samverkanspart Polisen, Göteborgs Stad), Designklubb (Röhsska Museet), Cykel- och mekkurser (Cykelfrämjandet, Socialförvaltningarna), Matfestivaler (Göteborgs Stad, Göteborg & Co, Handslagen), Fotbollsskolor (exv. GAIS, Brämaregårdens FC, Bergsjön SK), Mentorprogram (Nextar), Hälsotek (Socialförvaltningarna), Simskola (Svenska Livräddningssällskapet), och Feriejobbssatsningar.

Handslag för ett tryggt och jämlikt Göteborg

I Göteborg finns stora geografiska skillnader kopplat till socioekonomiska faktorer och hur de boende upplever tryggheten i sitt område. Genom att flera aktörer drar åt samma håll i en områdesutveckling kan man skapa verklig skillnad. Flera stora näringslivsaktörer har tillsammans med Framtidenkoncernen och Business Region Göteborg initierat en samverkansmodell som kallas för Handslag. Syftet är att, utifrån de behov som finns i respektive stadsdel, tillsammans kraftsamla kring några konkreta mål för att bidra till en positiv förändring i Göteborgs särskilt utsatta områden. De insatser parterna samarbetar kring ska bland annat resultera i att fler ungdomar får sommarjobb, att fler vuxna kan försörja sig genom arbete eller företagande samt bidra till att ge unga bättre förutsättningar att klara skolan och ha en meningsfull fritid. Handslagen ska ha ett långsiktigt perspektiv och resultera i varaktiga förändringar. Det finns i nuläget tre Handslag där parterna har åtagit sig att både avsätta personella resurser för att driva samarbetet och ytterligare resurser för att genomföra värdeskapande aktiviteter.

I *Handslag Biskopsgården* är de samverkande parterna Framtidenkoncernen (AB Framtiden, Bostadsbolaget, Poseidon, Göteborgslokaler), AB Volvo, Willhem AB, DFDS Logistic contracts AB, Balder Fastigheter AB, Västsvenska Handelskammaren och Göteborgs Stad genom Socialförvaltningen Hisingen.

I *Destination Tynnered* är de samverkande parterna Framtidenkoncernen (AB Framtiden, Bostadsbolaget, Familjebostäder), Stena Fastigheter AB och Volvo Cars.

I *Handslag Bergsjön* är det Framtidenkoncernen genom Familjebostäder, Balder Fastigheter AB samt Saab Surveillance.

Satsningen följs upp på årsbasis och det finns även ett erfarenhetsutbyte mellan de tre samverkansgrupperingarna.